

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. május 19.

Csütörtök.

XXIII. évfolyam. 40. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyílttér sora 30 fillér.
A hirdetmények és nyíltterek díja előre fizetendő.

Érzelmek összhangja.

Lenau a magyar születésű német költő „Haideschenke” című költeménye utolsó verssorának — „und spielten alte Weisen mir, Rákóczy's, des Rebellen” — még mindig meg van a szép hangzása, de jellemző csattanóját már elvesztette, mert Rákóczy Ferenc többé nem rebellis, mióta hamvainak hazaszállítását a király elrendelte s a főváros küldöttségének köszönő beszédére azzal válaszolt, hogy a nemzet kegyeletét történelmi nagy alakjai iránt nemcsak méltányolja, hanem helyesli is. A király ténye végleg elhárította a diszharmonia lehetőségét a nemzeti és a dinasztikus érzés közt és Ő Felsége a főváros küldötteinek ki is jelentette ünnepélyesen, nemcsak, hogy érti az örömet, melyet a főváros Rákóczy hamvainak hazahozatala fölött érez, hanem, hogy állandó törekvése is lesz, trón és nemzet közt az összhangot fenntartani és ápolni.

És mintha a melegség, mely a király nemes szívű válaszából kiáramlott, máris beleömlött volna a parlament mindkét házába, — úgy a képviselőház, mint a főrendiház elhatározta, hogy hálanyilatkozatot intéz a királyhoz. A párteclázat legesekélyebb fellobbanása sem történt, és ha Thaly Kálmán nem zengett volna még egyszer dicséretet Rákóczynak, de csak azért, hogy beszéde Ferencz József még hatalmasabb dicséretével végződjék, a király iránt való lelkesült hódolat csak néma, de azért bensőségből semmi esorbát nem szenvedő kifejezést nyert volna.

A királyi elhatározás visszhangja tehát hatalmas és tartós; Magyarország többé soha nem feledheti, a nézet mily fenkölt-ségére, a kezdeményezésben mily elfogulatlanságra emelkedett fel Ferenc József király, hogy a magyar nemzetének egy szivevágját teljesítse; az utolsó válság alatt mily készséget tanusított, hogy egyet-értsen népével, és ezt a készséget, mint juttatta fokozott módon kifejezésre kegyességének utolsó ténye által. Mostantól fogva Magyarországon a legesekélyebb árnyalat sem lesz többé a nemzet iránti szeretet és az uralkodó családhoz való ragaszkodás közt hazafiság és lojalitás közös gyökérből fog táplálkozni, közös törzsön pompás virágokat fog hajtani annak dicsőségére, aki aki ezt a pompás növényt a nemzet szívébe mélyen elültette: Ferencz József apostoli királyunk dicsőségére.

A képviselőház hétfőn délelőtt 10 órakor Perczel Dezső elnöke alatt formális ülést tartott, amelyen Heltai Ferenc bejelentette a pénzügyi bi-

zottság jelentését a beruházási javaslatról. A legközelebbi érdemleges ülés csütörtökön, a hó 19-én d. e. 10 órakor lesz, amikor a beruházási javaslatot is érdemleges tárgyalás alá veszik.

A delegáció megalakulása. A magyar delegáció Budapesten megalakult. Elnökké: Széll Kálmán, alelnökké gróf Szepáry Gyulát, jegyzökké Münnich Aurélt, Pap Gézá és báró Rudnyásky Józsefet választották. Ő Felsége a Király vasárnap déli 1 órakor fogadta a delegációt, melynek nevében Széll K. üdvözölte a Felséget, ki válaszában kiemelte a béke fenntartása iránti bizalmát, a Balkán csillapodását és a keletázsiai háború elszomorító voltát. A hadügyi rendkívüli szükségletekről azt jegyezte meg a király, hogy e nagyobb szükségletekkel szemben megtakarítások lesznek a közelebbi költségvetésekben a rendkívüli szükségleteknél: Hétfőn már munkához fogott a delegáció.

A szabadelvűpárt szervezkedése. Az orbai választókerület szabadelvű polgárai szintén szervezkednek. A pártértekezletet június 5-re hívták össze a következő felhívással:

A közelmúlt politikai életben sajnosan tapasztaltuk, hogy parlamentünkben a feltűnően kisebb-séget képező ellenzék terrorizmussal határos obstrukciója a nemzeti közakarat érvényesülésének gátat vetett s majdnem egy évig lanygogtató és megbénította törvényhozó testületünk működését s veszélyeztette alkotmányunkat. Az ennek következtében beállott ex-lex állapot megrendítette hazánk közgazdasági fejlődését.

Hogy jövőre az alkotmányos élet üdvös tevékenységében fennakadás ne álljon be: az egész országban a megyék szabadelvűpártjai újabb és erősebb alapokon szervezkednek, hogyha szükség lesz még nagyobb erkölcsi súlyjal bíró vétőt kiáltanak a nemzethez!

Háromszék megye idei április hó 29-én a megye székhelyén megtartott központi alakuló üléséből alulírottak lettek kiküldve járásunkban is az újra alakulóértekezlet összehívására és a szervezkedés előkészítésére.

Ezen mandátumunkból kifolyó hazafias kötelességgel és tisztelettel meghívjuk Önt, mint régi, kipróbált hívünket s a kovásznai választókerület szabadelvűpárt választópolgárát a f. évi június 5-én d. u. 2 órakor Kovásznán, a Deák Imre-féle vendéglő nagytermében tartandó pártértekezletre! Hazafias tisztelettel: Kovásznán, 1904. május hó 15-én. Gróf Mikes Ármán elnök, Dr. Bartha Imre ügyvivő elnök. Csia György társelnök. Deák Benedek, Szűcs Albert jegyzők.

KÜLFÖLD.

A háború.

Londonban elterjedt hírek szerint a japánok bevették már Port-Arturt. E hír még megerősítve nincsen.

Port-Arthur körül a végső csata 23—25-ike között dől el, mert ekkor a japánok szárazon és vízen támadják meg Port-Arthurt és a legnagyobb áldozatra készek, hogy azt végre birtokukba vehessék.

A községi jegyzők.

(Ü. L.) A községi és körjegyzők érdemes karának is rendeztetett a fizetése, beleértve a segédjegyzőket is. Tisza István gróf oldá a kérdést is meg, a

mi valódi országos megnyugvást keltett. M. t fontos állami és közigazgatási, valamint társadalmi érdeket szolgál a letárgyalt és egyhangulag elfogadott törvényjavaslat. 1848. előtt szegény elhagyatott jobbgyközségek irástudója és tanácsadója a falu jegyzője volt. Midőn az ország fiainak milliói szabadokká lettek, a községek lakóiból pedig szabad polgárok támadtak, és a községi szervezet alkotmányos, önkormányzati és közigazgatási hatóság lett, a községi jegyzői állás jelentősége is folyton emelkedett, úgy, hogy ma a községi és körjegyzők az állami és önkormányzati közigazgatás legfontosabb végrehajtó szervei, a kiknek munkakörét jóformán minden újabb törvényhozási alkotás csak bővítette. És ez a jegyzői kar derekasan betöltötte hivatását, minden várakozást felülmúló módon alkotta meg azokat a nagyfontosságú közigazgatási feladatokat, a melyeket szigorú felelősség mellett raktak vállaira.

De minden bővülő nagy munkakörök mellett is, a megfelelő javadalmazásuk rendezésével azonban nem foglalkoztak. Három évvel ezelőtt a kvalifikációjukat is emelték, a fizetésrendezés mégis mostanra maradt! . . . Pedig a fizetésrendezés sehol sem volt szükségesebb, mint a falusi jegyzőknél, a kiknek illetménye a hány vármegye, a hány község, annyi-féle. Most legalább az egész országra egyformán meg van állapítva a jegyzői és segédjegyzői fizetés létminimума. Ennél kevesebb fizetése nem lehet a jegyzőnek és segédjegyzőnek sehol. Ellenben, ha több illetménye van, ez érintve nincs. Kilátásba helyezte a miniszterelnök a szolgálati pragmatika és a nyugdíj szabályozását is. Ekként a községi és körjegyzői állás minden tekintetben biztos és tisztességes existencia lesz. Erre a pályára szívesen mennek érdemes, arra hivatott, hasznos, munkás elemek, mert igen diszes munkakört és tisztességes megélhetést találnak a jegyzői irodában. Az 1871: XVIII. t.-c. a fizetési minimumot négyszáz forintban állapította meg, az 1886: XXII. t.-c. felhatalmazta a törvényhatósági közgyűléseket, hogy ahol a község anyagi ereje megengedi, a község törhére a minimumot százszáz forintra emelhessék fel; de még manapság is vannak községi jegyzők, akiknek fizetésük nem több négyszáz forintnál. Az elfogadott törvényjavaslat, a mely immár törvénynyaválk: a jegyzők fizetésének minimumát 1600, a segédjegyzőké ezer koronára állapítja meg. Arra lesz gond, hogy a jegyzők pontosan kapják meg fizetésüket! . . . Az immár törvénynyaválk — törvényjavaslat 10. §-a rendeli, hogy az összes vármegyei jegyzőknek fizetésük kiegészítésére szolgáló államsegélyt a belügyminiszter a vármegyéknek egy összegben bocsássa rendelkezésükre; tehát beosztható az évek amaz időszakára, amikor a községi forrásokból különben nagyon nehezen, vagy éppenséggel nem fedezhetők a jegyzői fizetések. E részben, mint a miniszterelnök mondá, szabályrendeletre lesz szükség.

Végezetül a magánmunkál tok is kellő ellenőrzés mellett meghagyattak a jegyzőknek; mert ez a nép érdekében való. Nagy anyagi kárát volna a szegény népnek abból, hogyha minden olyan ügyben, amelyet a köztötte élő községi jegyző olesón elvégez neki, kénytelen volna szakszorú jogi tanácsért menni. Tisza István gróf kijelenté, hogy éppen ezért nemhogy megszüntetné, de sőt fenr akarja tartani a végleges közigazgatási reform alkalmával is a jegyzői munkálatokat; de mint mondá Tisza, szabályozni kell az ügyet, hogy a visszaéléseknek elejét vegyék. E tekintetben irányt mutat a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény. A kormány rende-

letet fog kibocsátani a vármegyékhez és ahhoz fogja csatolni a szabályrendelet mintáját; a szabályrendelet meg fogja állapítani a magánmunkálatok körét meg fogja akadályozni a zugirászat kifejlődését és meg fogja határozni a díjakat, a melyeknek betartása felett szigorúan fog őrködni, nehogy a néptől többet szedhessenek. A jegyzők kötelesek a díjakról másoló papirossal előállított, számokkal ellátott nyugtákat kiállítani, amelyeket a hivatalvizsgálatoknál könnyű lesz ellenőrizni.

Népoktatásügy Háromszéken.

— Csánki Gyula kir. tanfelügyelő ápril havi jelentése. —

Az április hó folyamán hivatalomba érkezett s külön szám alatt iktatóra vett ügyiratok száma 486 volt. E számmal hivatali iktatókönyvem ápril havi utolsó száma 1747-re emelkedett. Ez a 486 ügydarab az e hó folyamán postára adott 498 kiadványban a múlt hóról elintéztelenül átfőtt 25 ügydarabbal együtt jobbra mind el is intéztetett; úgy, hogy elintéztelenül csupán 43 maradt át a folyó május hóra.

Mint a közg. bizottság közoktatásügyi előadója április hó folyamán 166 ügydarabot kaptam előadói javaslattal leendő ellátás végett; a közg. bizottság eddigi 1500 ügydarabja közül pedig 790 lett részemre kiosztva, melyek részint ülésen kívül, részint pedig a mai ülésbe hozva mind fel is dolgoztattak.

A közg. bizottsági ügydarabok legnagyobb részének tárgyát az iskolák megfelelőbb elhelyezése és helyreállítása iránti ügyek, a községi faiskolák ügyeinek rendezése és különösen a járási faiskola felügyelő tavaszi körútja alkalmával szerzett tapasztalatok alapján szükségessé vált intézkedések, a községi iskolai alapvagyonok szerbe-számba szedése stb. képezték. Hivatalom közg. munkásságának pedig a bizottsági ügydarabok feldolgozásán kívül az ipardíjak kezeléséről és elszámolásáról szóló új szabályzat kiadása, az ifjúsági egyesületek alapszabályainak átvizsgálása, az állami és községi iskolák elhelyezési és felszerelési hiányának pótlása az év első negyedében történt tanítótáváltozások kimutatásának összeállítása és felterjesztése, a polgári iskolák jövő évi tankönyveinek megállapítása, a polgári iskolák jövő évi szükségleteire vonatkozó igazgatói javaslatok felterjesztése, az állami tanítók második ötödéves korpótlékának kiutalásáról szóló értesítések szétküldése, az állami iskolák és tanítók törzskönyvi adatainak helyesbítése vagy pótlása stb. voltak általánosabb jelentőségű tárgyai.

Iskoláink állapota április hó folyamán is jónak mondható, a tanítás folytonossága általánosabb jellegű s nagyobb mérvű fennakadást nem szenvedett sehol. Április hó 11-én a nemzeti ünnep jelentőségét méltató ünnepélyek tartattak az összes állami és községi jellegű intézetekben.

Népoktatási intézeteink és az ezeknél alkalmazottak száma április hóban nem szaporodott, nem változott. Üresedésben van e hónapban is a kézdi-almási róm. kath. iskolánál egy állomás; üresedésbe jött a Bitay György nyugdíjaztatása következtében a gidófalvi állami iskolánál egy állomás. Ellenben a Király Sándor nyugdíjaztatása következtében megüresedett hidvégi állami tanítói állás ifj. Király Sándor, eddigi helyettesítő kinevezése után betöltött. Helyettesítők működnek a szemerjai állami iskolánál Bartha Ignác, a zágoninál Nagyné Szabó Emma, a márkosfalvi állami iskolánál Kocsisné Pollák Augusta, az árközi állami iskolánál Farkas Margit helyén és a gidófalvi iskolánál.

Az április hó folyamán vett miniszteri rendeletek alapján tisztelettel jelentem, hogy a háromszéki fiúárva- és szeretetház részére 2000 kor., a sepsiszentgyörgyi, kézdivásárhelyi, baróthi és kovásznai iparos, továbbá a sepsiszentgyörgyi kereskedőtanonc iskola részére 1200, 1000, 800 és 600, illetve 400 korona; a baróthi gazdasági ismétlő iskola felszerelésére 500 korona, a kézdivásárhelyi Erzsébet árvaház részére szintén 500, Pál Samu részére 60 korona, Kiss Jenőné részére 80 korona, Bagoly Dávid részére 50 korona államsegély utalványoztatott s kiutalványoztatott a zaláni és martonfalvi állami iskolák számára készült butorok ára fejében 300–300, a peselneki állami iskola butoraira 500 korona és a dobollópataki állami iskolára 70 korona s végül a nagyajtai mellékhelyiségek ára fejében 603 korona; a tanítók tiszteletdíja fejében 100–180 korona államsegély utalványoztatott a málnási, martonfalvi, miklósvári, kovásznai és zágonbárhányi telep gazdasági ismétlő iskoláknál. Kimondotta a miniszter ur ő nagyméltósága, hogy a bodosi és bodoki községi iskolákat folyó évi szeptember hótól kezdődőleg állami kezelésbe veszi át s megerősítette a Háromszék vármegyei tanítótestület új alapszabályait.

Végül tisztelettel jelentem, hogy április hó folyamán Bereczk, Snósmező, Maksa, Dálnok, Kézdivásárhely, Oroszfalu, Csomortán, Ilyefalu, Kálnok, Komolló, Réty, Uzon, Lisznyó, Bikfalva és Zágon községekben végeztem iskolalátogatást.

Szalkay színtársulata Kézdivásárhelyen.

Szalkay Lajos kitűnő erővel újra szervezett színtársulatával — mint irtuk — előadásai sorozatát s legközelebbi napokban megkezd.

Bemutató előadásul színre kerül itt először: Takarodó. Bayerlein világhírű színműve. A társulat névsora: Nők: Táborné Frida, soubrett primadonna. Tomory Melissza, coloratur énekesnő. Holóczy Ilona, drámai hősnő. Kövi Cornelia, naiva, énekesnő. Chatry Ferencné, comika. Tomborné Emilia, drámai anya. Sipos Gizella, társalgási. V. Kállay Juliska, Kovács Juci, Pálfiné Hermin, Peress Irma, Gajda Ilona kar- és segédszínészek. Özv. Kövy Edéné, sugó. Főrfik: Szalkay Lajos, jomert buffó, komikus. Vadász Lajos, kedélyes apa, jellem. Pápai Lajos, baritonista. Gözon Béla, szerelmes, énekes. Chatry Ferenc, bonviván, szerelmes. Köhalmi Andor, társalgási. Pálffy Boldizsár, Ágh Aladár, Szabó Samu, Kiss Bertalan, kar- és segédszínészek. Tombor Aladár, karagay. Ungvári Armin, szertárnok. Kádár György, ruhátáros.

Műsor: Operettek: Tavasz. Hajduk hadnagya. Rikkanos. Báránykák. Adám és Éva. Vicendmirális. Asszonyragiment. Modell. Bőregér. Boszorkányvár. Cornevillei harangok stb. Színművek: Forgószél kisasszony. Szobaleány. Tengerre magyar. Utazás az özvegység körül. Menyecskek Takarodó. Egyenlőség. Királynő férje. Kocivadász. Ujfundlandi. Mi történt az éjjel? Fekete rigó. Időges nők. Tosca. Sötétség. Éjjeli menedékhely, stb.

A fentjelzett újdonságokból összeállított 24 előadásra bérletet nyitott a következő helyárak mellett: Páholy 24 előadásra 120 K., I. r. támlásszék 24 előadásra 40 K., körszék 24 előadásra 32 K.

A bérletek gyűjtése végett megbízottja Vadász Lajos Kézdivásárhelyen időzik s a közönség mint meggyőződöttünk élénk partolásban fogja színészeinket részesíteni. A legmelegebben ajánljuk a kiválóan ígérkező társulatot műpártoló közönségünk partfogásába.

NAPI HIREK.

— Főispánunk Kézdivásárhelyen. Háromszék vármegye főispánja: hallerkeői Haller János gróf, hétfőn Szentliványi Miklós kir. tanácsos, alispánnal Kézdivásárhelyen időzött. A főispán ur ezuttal nem hivatalos minőségben volt városunkban, csupán magánlátogatásokat teljesített.

— Mikes Kelemen itthon. Hazafias, szép dolgot kezdeményezett a sepsiszentgyörgyi Székely-

T Á R G A.

Nem lesz nekem többet álmom...

Nem lesz nekem többet álmom,
Úgy felébresztettek, —
Csak egy szép van a világon,
Álma szerelemnek.

Ha ránk veti hő sugarát,
A kikelet napja,
És szívünkbe az orgonák
Illatját becsalja.

Ő nélküle szép nincs semmi,
Csak a valót látom, —
Pedig de bus ébren lenni
Ezen a világon!...

Haan Béla.

Az orosz—japán háború.

Irtá: Révész Cyrill.

I. A háború oka.

Ázsia keleti határszélén, Dél-Mandzsuriában, véres háború foly négy hónap óta, két nagy nép között. Az orosz és japán, a szárazföld és a tenger, a nyugat és kelet küzd most egymással.

Irtózat, kegyetlen és végső eredményeiben

beláthatatlan ez a háború; kiolthatatlan mélységes gyűlölet és ellenséges engesztelhetetlen szenvedélyes indulat, fékezhetlen harci vágy vezérli a küzdő feleket egymás ellen.

A sárga emberfaj küzd most a fehér „rasz” ellen a háború kitörésének okát kutatva úgy találjuk, hogy az tisztán csak a hódítás vágya. Oroszország egész történelme azt mutatja, hogy mohón hódító állam, mely a közép kortól kezdve birodalma határait irtalom nélkül tágitja a más népek rovására. Így jutott el a balti tengerparttól Ázsia legvégsőbb határáig a Csendes Óceánig, ahol összeütközésbe jutott egy más néppel, a fürgé japánnal.

Japán már a Csendes Óceán vizeiben fekszik négy nagy és több száz kis szigeten. Ez a felkelő nap országa, egy regyszerű boldog mese ország, mely sokáig elvolt zárva a mi világunktól, de a 19-ik század óta rohamos haladásával, a modern eszmék és szokások meghonosításával magára vonta az emberiség figyelmét és méltó bámolatát.

Ez a Japán az ázsiai vizeken nagy kereskedelmet teremtett, meggazdagodott és elhatalmasodott, óvé ott a tenger uralma. Sűrű népessége azonban őt is hódításra ingerelte. Így saját érdekeinek, kereskedelmének biztosítására Ázsia egyik legnagyobb félszigetét: Koreát akarta magának megszerezni 1895-ben. Ez az állam oly nagy, mint Magyarország, népe rokon a kínaiakkal és japánokkal; sok jó kikötője van, mely a kelet terményeit a száraz föld benseje felé közvetíti. És itt két hatalmas népnek az érdekeit sértette meg Japán, mikor Korea birtokára vágyott; az egyik az ő Khina, a másik Oroszország. Az első támada meg teljes hatalmával Azan mellett aug. 28-án mikor kínai hajók 1200 cefos katonát akartak

Koreába átvinni, hogy a japánok foglalási terveit itt meghíusítsák. De az emiatt kitört háborúban a modern Japán leverte a maradiságban élő Khinát szárazon és vizen.

A kínai flotta a Jalu vize torkolatánál ment tönkre, Port Arthur elfoglalásával pedig a japánok urai lettek a egész Dél-Mandzsuriának. Szűl elfoglalása után az egész Korea japán birtok lett. És ekkor lépett közbe Khina javára Oroszország és kiesavarta az összes eredményeket a győztes Japán kezéből. A szimonoszei békében ugyanis, mely a Khina—japán háborút befejezte arra kényszerítette Oroszországot Japánt, hogy hagyja el összes meghódított területét Kelet-Ázsiának. És mivel Oroszország követelését Német és Franciaország támogatta, a győztes Japán szótlanul belement a gyászos békébe, mert nem akart kikezdeni az európaiak egyesült hajóhadával. De hallgatag visszavonulása csak a háború előadását nem pedig befejezését jelentette.

Titkon elkészült a második konkurrens; Oroszország ellen is a hadjáratra; hatalmas tengeri hadsereget szervezett és a szárazföldi csapatait is a legjobban kiképezte német és angol, francia és amerikai tisztek segítségével. Így felkészülve felvetette újra a „koreai” kérdést és pedig oly időben, mikor Oroszország még nem volt elkészülve a támadásra, követelte a saját részére Korea birtokát. Oroszország most sem engedett, mint 1896-ban és ez oknál fogva kitört a háború.

II. A háború kitörése.

A hadműveletek megkezdését hosszas alkudozások és béke tárgyalások előzták meg. Oroszország

Mikó kollégium elöljárósága; mozgalmat indított azon célból, hogy zágoni Mikes Kelemennek, a nagy Rákóczi Ferenc hűségese kisérőjének hamvai is hozzassanak haza a fejedelemséggel egyszerre s itt, a szülőföldjén, Háromszéken temetessenek el. Ennek az igazán szép tervnek megvalósítása érdekében nevezett elöljáróság vármegyénk érdemes főispánja támogatásához fordult, aki a következő rokonszenves, és hazafias szép levélben ígérte meg közremunkálását: „1904. április 30 án 106—1904. sz. alatt kelt fölíratra hivatkozással, midőn a mélyen tisztelt elöljáróságot egyrészt üdvözlöm a nemes és hazafias akció kezdeményezéséért, másrészt köszönetem fejezem ki a megtisztelő bizalomért, melylyel hozzám fordulni kegyeskedtek. Előre is van szerencsém biztosítani, hogy teljes odaadással a cél mielőbbi elérhetésén fogok munkálkodni, egyben értesítve a mélyen tisztelt Elöljáróságot, hogy az akciót egyidejűleg meg is indítottam, amennyiben jelen szám és kelet alatt felhívom a vármegye alispánját, hogy az ügyet a határozatra illetékes törvényhatósági közgyűlés elé vinni sziveskedjen, mely testület hivatott a m. kir. kormányhoz megfelelő felíratot intézni s egyidejűleg a törvényhatóságokat a pártoló akció kifejtése végett átiratilag megkeresni. A mélyen tisztelt Elöljáróságnak őszinte tiszteletemet és nagybecsűlésemet nyilvánítva, maradtam Sepsiszentgyörgyön, 1904. május hó 11-én, aláíratos szolgálja: Gróf Haller János s. k. főispán.” Meg vagyunk győződve arról, hogy nemcsak vármegyénk minden társadalmi tényezője kész örömmel fog akcióbá lépni, hogy a nagy székely az ő kegyes urával együtt hazajöjjön; de az egész Székelyföld egy szívvel és lélekkel hozzájárul az eszméhez, s a törvényhatóságok hasonló tartalmu felíratot fognak a képviselőházhoz intézni.

— Szép egyházi ünnepély folyt le vasárnap délelőtt Kézdivásárhelyen az ev. református egyház-község díszes nagy templomában. Ekkor volt az évente szokásos konfirmáció, (bérmlás, hitben megerősítés) mely alkalomra a templom zsufolásig megtelt hívő közönséggel. A hívek, majd Nagy Gerő kántor gyönyörű éneke után Szabó Jenő lelkes állott fel a szöszékre s költői szépségekben gazdag, megható beszédet intézett a konfirmálandó ifjúsághoz, buzdítván őket vállasos életre s arra, hogy hitüket semmi körülmények között el ne hagyják. A hitvallás letétele után kiosztotta az uri szent vasorát. Az ünnepély lefolyása lélekemelő, s annyira megható volt, hogy sokak szemé megtelt könnyekkel. A következő 60 ifju vett részt a konfirmációban: Balogh Péter, Benke Pál, Bibó Lajos, Bodó József, Dézsi Pál, Elekcs Lajos, Hamar Albert, Jancsó

Béla, Jancsó Dávid, Jancsó Endre, Jancsó Mihály, Jancsó Mózes, Kató Vilmos, Klein Gyula, Kovács Albert, Kovács Lajos, Kőnczei László, Magyar Andor, Mazingher József, Mágóri Gyula, Molnár Mózes, Nagy Antal, Nagy Gyula, Páldeák Árpád, Szőcs Albert, Szőcs László, Szőrcsei János, Tamás Árpád, Turóczy István, Tusa Jenő fiuk; — Antal Elvira, Bartalis Róza, Benkő Irén, Biró Irén, Csengeri Róza, Grósz Ilona, Jancsó Ella, Jancsó Róza, Jancsó Róza (Samué), Kapusi Erzsé, Katona Ida, Király Teréz, Kovács Ilona, Kovács Róza, Magyar Margit, Molnár Anna, Molnár Teréz, Nagy Irén, Nagy Teréz, Rácz Anna, Rácz Vilma, Stefán Ágnes, Szabó Róza, Szigei Vilma, Szonda Mária, Szőcs Ilona, Szőcs Irén, Szőcs Vilma, Turóczy Irma, Turóczy Teréz. A konfirmáció ünnepélyt megelőzte szombaton délután a növendékek kikérdezése a vallástani ismeretekből, mely szintén a templomban folyt le nagy érdeklődés között.

— Kinevezés. A király a sepsiszentgyörgyi kir. járásbírósk. vezetőjévé, a nyugalmoba vonult Sylvester Dénes helyébe: Csia Béla csikszentmártoni kir. járásbíró névezte ki, a VIII-ik fizetési osztályba sorolással. Gratulálunk.

— Két közgyűlés. A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaieány nevelő-intézet és a Bárd Szentkereszty Stephanie nevét viselő, kézdívásárhelyi „Stephanie” menedékházak fenntartó egyesületek vasárnap délután tartották meg az 1903-ik évről beszámoló közgyűlést, nagyszámu érdeklődő jelenlétében. Mindkét közgyűlést zabolai gróf Mikes Ármonné született Bethlen Tima grófnő, elnök vezette kiváló tapintattal. Jövő számunkban részletes tudósítást adunk a két humán intézet érdekes közgyűlésének lefolyásáról.

— Az Iparos Ifjúsági Egyesületből. A kézdívásárhelyi Iparos Ifjúsági Egyesület M. Székely János vezetése alatt vasárnap érdekes gyűlést tartott. Elnöki megnyitó után a létesítendő „Otthon” ügyében eddig tett intézkedésekről s a befolyt adományokról tett az igazgató előterjesztést; Kiss Károly polgári iskolánk érdemes tanára kísérleti mutatóval összekötött szabad előadást tartott a vízellés és a levegőről s a víznek ipari s kereskedelmi hasznáról, melyet az Ifjúság s a nagy közönség mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott s a végén zajos tapsokkal s éljenzésekkel jutalmazta a kitűnő előadást. M. Székely János a szociálmus veszélyeiről tartott nagyszabásu, szép ismertetést, melyet szintén nagy lelkesedéssel fogadott s hogy mily kedvező hatással volt az ifjúságra, megmutatta az előadásra következő jelenetben tanúsított magatartása az

Ifjúságnak, melyet alábbi napi hírünkben külön ismertetünk meg. Három pontpás szavaltat is volt: ezeket Mazingher Ilona k. a., Jancsó Ferenc és Zsidó Albert tartották, mindnyájan tapsot, éljenzést, elismerést aratva esinos és sikeres közreműködéseikkel.

— Porul járt szocialista. Vasárnap délután Kézdivásárhelyen érdekes eset történt. Az „Iparos Ifjúsági Egyesület” gyűlésében M. Székely János, az egyesület tevékeny igazgatója, érdekesen ismertette a hazánkban mind jobban terjedő szocializmus veszélyeit. Nagyszámu hallgatóság között szorgalmasan jegyeztetett egy ismeretlen fiatal ember s midőn az igazgató bevégezte érdekes előadását, szót kért, mit az elnök készséggel megadott az állítólag Rusnyák nevezetű felszólalni akaróknak. Beszéde közben azonban kitűnt, hogy Rusnyák egy telivér szocialista, ki oly izgató módon lépett föl, hogy a jelenvolt derék iparos ifjúság nemcsak leabeugolta, hanem olyan elbánásban részesítette, hogy R. a leggyorsabb tempóban kénytelen volt rögtön elhagyni a legnagyobb ijedelmek közt a gyűléstermet s valószínűleg nem fog többé Kézdivásárhelyen megpróbálkozni ilyen szereplésekkel.

— Esküvő. Dr. Tauber József csikszeredai ügyvéd mult szombaton tartotta esküvőjét Csikszaradában Nagy Mariskával, néhai Nagy Sándor ügyvéd és tisztii ügyész bájos és kedves leányával. Áldás legyen frigyükön.

— A népoktatási törvény reformja. Berzevics közoktatásügyi miniszter a népoktatás reformjáról törvényjavaslatot terjesztett be. A tervezet szerint: A nem magyar nyelvű iskolákban kötelező a magyar nyelv oktatása. Ahol legalább 20 százaléka a tanulóknak magyar anyanyelvű, az előadások teljesen magyar nyelven történnek. A felekezeti iskolák tankönyvei a kultuszminiszter bírálata alá esnek. A felekezeti és közégi tanítók és tanítónők fizetési minimuma 800 K., mely államszolgálat 1000 koronára ki lehet egészíteni. Ötödéves korpótlék hat ízben 100 K. A tanítók felesküsznek a magyar alkotmányra. Aki a magyar nyelv oktatását elhanyagolja fegyelmi eljárás alá vonatik. A felekezeti tanítókép-zőbe is a vizsgálatokra kormánybiztos küldetik ki, kinek különös feladata ellenőrizni azt, hogy a képesítendők bírják e a magyar nyelvet. A tanfelügyelők mellé a tervezet szerint iskolafelügyelők osztatnak be.

— Halálozás. Néhai Id. Czimbalmos Ferenc volt kézdívásárhelyi asztalos mester özvegye sz. kézdívásárhelyi Szőcs Róza, f. hó 15-én Bereczkben, pár heti szenvedés után meghalt. Földi részeit f. hó 16-án d. e. helyezték részvétellel nyugalomra Bereczkben.

— Székely földmives iskola Sepsiszentgyörgyön. Nagyfotosságu értekezlet volt mult szombaton Sepsiszentgyörgyön, gróf Haller János főispán elnöksége alatt. Elhatározták, hogy a legkövetkező akciót fejtik ki a végett, hogy Sepsiszentgyörgyön az ottani fuárvaházzal kapcsolatosan létesítendő székely földmives iskola szerveztessék minél előbb. Az iskola céljaira a fuárvaház 41 holdas, kitűnő fekvésű birtokát jelölték ki; az intézet 20 növendékre rendezetnék be, de egyelőre csak 12 növendékkel kezdené meg működését, fejenként 300 koronában állapítva meg az évi összes ellátás költségét. Az épületek, alapfelszerelések költségei 50,000 koronára rugnak; az intézet évi költségvetése pedig teljes létszám mellett 10,000 koronát teszen ki. Az értekezlet javaslata a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés döntése alá kerül s a földmivelésügyi magyar királyi kormány támogatásának megnyerése esetén nemcsak a vármegye közönségének megnyerése értett vágya teljesül, hanem az új intézmény vármegyénk főispánjának nagy horderejű alkotása lesz.

— Köszönetnyilvánítás. Az Iparos Ifjúsági Egyesület nevében köszönetet nyilvánítok Id. Bokor Gyula, Bokor Károly, Dombai Ferenc, Dakó Antal, Ifj. Bokor Gyula, Nagy Lajos és Mazingher József uraknak az Otthonunk számára ajándékozott 2—2 darab székért; Péter Mózes és Fleischer József uraknak az 1—1 darab fogasért és Klein Árpád urak az 1 darab fogasért. Továbbá Biró Sándor polg. isk. tanár urak a könyvtárunk számára ajándékozott 10 kötet könyvért. Kézdivásárhely, 1904. május 17. M. Székely János, egyli. igazgató,

ugyanis az 1902-ik évben kitört kínai ugynevezett „boxer” lázadás alkalmával ellenséges viszonyba került Kínával. A sárga kínai faj lelkéből gyűlöl minden fehér embert és kiváltképen az ő birodalmába betolakodott keresztény európaiakat. Ezeknek a gyűlölő fehér ördögöknek a kiirtására szövöttek a boxerek, vagyis öldöklő Kínézerek. — De Európa hamar végzett velök. Az oroszok átlépték az Amur folyót, mely határ folyót képez Oroszország és Kína között, bevonultak Mandzsuriába, Kína meghódított régi egyik tartományába és azon keresztül haladva, bevették Pekinget, Kína fővárosát a többi európai nagyhatalmak által hajókon oda küldött hadserege társaságában. A császár, az anyja császárné, a boxerek mind elmenekültek és a kínai nagy lázadásnak vége lön, de nagy áldozatárán, mert Mandzsuria legnagyobb részét az oroszok megszállották és nem akarnak onnan kivonulni.

Az oroszok nagy hadisarcot sóztak Kína nyakára és kijelentették, hogy addig nem mennek ki Mandzsuriából, míg a pénz nem lesz kifizetve.

Most látja már Kína, hogy a „pártfogó” orosz hódító muszkává változott át. Érti, hogy rá van szedve, de már késő. Pedig a szimonoszkei béke után maga Kína hálából az orosz mentő közbelépésért két új kikötőt adott bérbe a Csendes Óceán partján: Dalnyt és Port-Arthurt 90 évre; az egyikből kereskedelmi kikötőt csinált az orosz, Port-Arthurból pedig hatalmas erődökkel körülvett hadi kikötőt.

Mind a kettőt pedig összekötötte vasut utján az európai Oroszországgal. Kiépítette hirtelenül a transziberiai vasut vonalat, átvitte az Amur vizén Mandzsurián keresztül le a tengerig. Ezzel az oro-

szok a világforgalomnak új utat nyitottak Európa bensejébe, megfordították a kereskedelmi irányt, a tengeri irányból ők szárazföldi csináltak.

Most látta, még csak Japán, hogy mi történt öt év alatt az ő szomszédságában. Érezte és tudta, hogy itt az ő jövője forog kockán, az ő jövőndő léte van a legnagyobb veszedelemnek kitéve, a muszka rém elnyeléssel fenyegeti őt is.

Ezért Korea átadásán kívül azt is követelte, hogy az oroszok vonuljanak ki Mandzsuriából. De Oroszország természetesen ezt nem tette meg; bár nem volt elkészülve a háborura huzta, halasztotta az alkudozásokat, hogy időt nyerjen a háberu felkészüléséhez. Először nem hitte, hogy a japánok megmerik támadni, de azután a beérkezett jelentésekből hírül vette, hogy Anglia áll Japán háta megett, a melynek a tengeri kereskedelme sértve van, hozzá fogott tehát a készülődéshez, de elkésott, mert a japánok 1904. feb. 8-án éjjel megrohanták az angol kikötő Wej—Haj—Wej felől a port arthuri kikötőben pihenő orosz hajóhadat és irtózatoss rombolást vittek véghez a páncélos tengeri szörnyek között. Ugyan azon a napon támadást intéztek a koreai parton levő esemulpói kikötőben levő két orosz hadihajó ellen és mikor így meglelt bénítva az első támadással az orosz hadi flotta a Csendes Óceánon, partra szállították a hajókra rakott első japán sereget, ellentállás nélkül elfoglalták Szoult, Korea fővárosát és egy hónap sem telt bele, az egész Korea Japán kézre került.

(Folytatjuk.)

Sz. 6323 - 903.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai királyi járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Révai Ignác végrehajtható Solymosi Olivérné végrehajtást szenvedő elleni 9000 K. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbírósa) területén levő, a Páké község határában fekvő, a pákái 861. sz. tljkvben foglalt 229., 230., 231., 232., 233., 234. hrsz. faház és kertből a végrehajtást szenvedő járandóságára 187 K. 16 f., a pákái 36. sz. tljkvben foglalt 2636 hrsz. ingatlanra 28 K., a pákái 83. sz. tljkvben foglalt 1734. hrsz. ingatlanra 9 K., az 1822. hrsz. ingatlanra, mint szántóra 30 K., a pákái 464. sz. tljkvben foglalt 571., 572. hrsz. ingatlanra, mint kaszálóra 144 K., a pákái 491. sz. tljkvben foglalt 3184. hrsz. ingatlanra 115 K., a pákái 556. sz. tljkvben foglalt 2067. hrsz. ingatlanra 30 K., a 2604. hrsz. ingatlanra 106 K., az 1670. hrsz. ingatlanra 28 K., a 2502. hrsz. ingatlanra 88 K., 3318 hrsz. ingatlanra 192 K., 1363. hrsz. ingatlanra 19 K., 1364. hrsz. ingatlanra 40 K., a pákái 884. sz. tljkvben foglalt 2632., 2637., 2639. hrsz. szántó ingatlanokra 105 K. összesen 1121 korona 16 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban a pákái 464. sz. tljkvben C.) 2., a 861. sz. tljkvben C.) 1. alatti hasznélvezeti jog sérelme nélkül az árverést 1121 K. 16 f.-ben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb

megjelölt ingatlan az 1904. évi június hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor Páké községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa, mint tlkvi hatóság.

Kovácsna, 1904. január 18-án.

(83. 1—1)

Száva Jakab,
kir. alj.-bíró.

PÉNZ

Uj cukrászda

Kézdivásárhelyen.

Városunk és vidéke n. é. közönségének szerencsés vagyok tisztelettel becses tudomására juttatni, hogy nagyvendéglőmmel, kávéházammal kapcsolatban egy a legkényesebb igényeknek is megfelelő

UJ CUKRÁSZDÁT

rendeztem be, a hol szakképzett cukrász vezetése alatt készülnek s naponta kaphatók pompás, friss sütemények, torták, cukorkák s minden a cukrászt körébe vágó élelmi cikkek. Ilyeneket vendégségek, keresztelésekre és névnapokra megrendelésre házhoz is készséggel s jutányosan szállítok.

Kézdivásárhely, 1904. május hó 1.

Tisztelettel:

Özv. JANCsó DÉNESNÉ

a városi „VIGADÓ” bérletje.

(63.5 - 10.)

Szolid árak!

4⁰ - 0⁵

Törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadósságok convertálása.

MELLER LAJOS és TÁRSAI

bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-utca 15.

(77. 3—12.)

(Törvényszékieleg bejegyzett cég.)

(Válasz bélyeg.)

BUTOR

anyakönyvi hivatalok berendezésére, valamint községi előljáróságok részére **ugy készpénzért, mint részletfizetésre** kapható

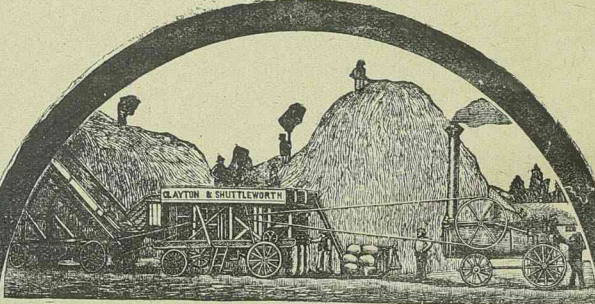
butorraktáromban

Kézdivásárhelyt,

hol állandóan raktáron van: szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezés, ruha- és éjszekerény, szalon- és ebédlő-asztal, ágy, mosdó és éjjeli szekrény, továbbá: magas, félmagas, háttas és heverő divány, garnitúra, matracz, fali és toalett tükör, nád- és préselt ületű hajlitott szék, ablak carnis, stb. melyeket a jelenleg ujonnan berendezett ASZTALOS MŰHELYEMBEN kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek s olcsó árak mellett becsátok szíves rendelkezésre.

Tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsológók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-yasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

(31. 6—18)

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland-cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND-CEMENT-GYÁR

Brassóban; Kézdivásárhelyt kapható: K. Csiszár József utóda **Szabó Lajos urnál.**

70. 6—30.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.